

ELS INFANTS DE COR DEL COL·LEGI SEMINARI DE CORPUS CHRISTI DE VALÈNCIA DURANT EL SEGLE XVII: ADMISSIONS, SORTIDES I VIDA QUOTIDIANA

MIREYA ROYO

Societat Catalana de Musicologia

RESUM

La coneguda capella del Col·legi Seminari de Corpus Christi de València va comptar des dels inicis amb la presència de sis nens que rebrien formació musical per a participar en oficis i misses cantades, tant en cant pla com polifònic. Complementant el text sobre les veus de tiple i de castrats publicat l'any 2017, aquest article traça la història d'aquests infants de cor durant el segle XVII a través de la documentació conservada a l'arxiu del Col·legi.

PARAULES CLAU: València, segle XVII, Capella de Corpus Christi, infants, contrapunt, cantar *diestro*, cantar *su parte*.

THE CHOIRBOYS OF VALENCIA'S CORPUS CHRISTI SEMINARY COLLEGE IN THE 17th CENTURY: ADMISSIONS, DEPARTURES AND DAILY LIFE

ABSTRACT

Since its beginnings, the well-known Chapel of the Corpus Christi Seminary College of Valencia included six children who received musical training both in plainchant and polyphony for their participation in the divine offices and sung masses. Supplementing the paper published in 2017 on male soprano and castrato voices, this article traces the history of these choirboys in the 17th century through the extant documentation in the College's archive.

KEYWORDS: Valencia, 17th century, Corpus Christi Chapel, choirboys, counterpoint, singing true (*cantar diestro*), holding one's part (*cantar su parte*).

ANTECEDENTS HISTÒRICS: COL·LEGIS D'INFANTS

La presència de nens de cor a les catedrals espanyoles s'inicia en el segle XIII. L'apel·latiu amb el qual referir-s'hi variava segons zones i fins i tot seus: en molts casos, fins al segle XVII s'anomenaven *mossos de cor* els nens que es formaven a les capelles i participaven en el cant dels oficis, com a les catedrals de Còrdova, Palència o Zamora.¹ El terme *infantes* o *infantillos* s'utilitza des del segle XVI, al costat de *cantorcicos* i fins i tot *seise* per a fer referència als nens de cor. A la catedral de València reben el nom de *diputats* i en el Col·legi Seminari de Corpus Christi o Patriarca, la llengua del qual era el castellà, *infantes* o *infantillos*. Sovint, el color del vestit diferenciava la categoria de veu o l'habilitat musical; a Oriola, els quatre millors tiples vestien roba *colorada* i participaven en el cant de la «música» o polifonia. Els altres vestien de morat i participaven en el cant pla. A València, els diputats de la catedral vestien de vermell i els *infantillos* del Patriarca de morat. A la catedral de Barcelona, dels set nens, quatre *fadrins* anomenats *escolans de cota morada* estudiaven música, encara que un amb qualitats canores especials vestia de negre. Els altres cantaven el cant pla. La catedral de Sevilla va exercir una influència important en el Patriarca, ja que Sevilla era la ciutat natal del seu fundador. Allí també hi havia mossos de cor per al cant pla, i *infantillos* per a la polifonia i el contrapunt. El 1551, el capítol sevillà va proposar a Francisco Guerrero ser mestre, ensenyant als nens «[...] á leer y escrevir y cantar los responsos [...] canto llano, canto de órgano y contrapunto, así sobre canto llano como sobre canto de órgano, y les enseñe a componer [...]».²

ELS INFANTS DE LA CAPELLA DEL COL·LEGI

Al Col·legi, sembla que l'ingrés es feia mitjançant una prova d'aptitud, però no se'n conserven convocatòries, informes ni actes. El Patriarca ordenava al sagristà en les constitucions de la capella «[...] tener particular cuidado de los Infantillos, assí en lo que es vestido, como en la comida, procurando que en todo sean bien tratados: y que un Acólito asista con ellos, y les enseñe a ser virtuosos, y el Maestro de Capilla a cantar [...]», perquè «[...] se aficionaran los que salieren hábiles, y de buenas voces, a servir en la Capilla de mejor gana que en otra Iglesia alguna».³

1. A Còrdova s'ensenyava cant pla, d'orgue, gramàtica i instrument en alguns casos. A Palència, a llegir, recitar *versets* i cantar. A la catedral de Zamora, els *collegials* del Col·legi de Sant Pau, fundat el 1650, presenten similituds amb els nostres *infantillos*: eren sis nens de deu anys o més, interns i amb aptituds per al cant, a més de saber llegir i escriure. La seva permanència al col·legi arribava fins als dotze anys, i podien aprendre a tocar un instrument en perdre la veu.

2. Robert STEVENSON, *La música en las catedrales españolas del Siglo de Oro*, Madrid, Alianza, 1993, p. 169.

3. Juan de RIBERA, *Constituciones de la Capilla del Colegio y Seminario de Corpus Christi 1610*, cap. XVI, València, Bernardo Nogués, 1661, p. 24 (reed. València, Ferrer Orga, 1896). El Patriarca indica que les normes imposades procedien de la Seu. També tenien un mestre de gramàtica.

ATENCIÓ I CURA DELS INFANTS

Al llarg del segle, els infants van rebre invariablement la mateixa atenció: se'ls feia la roba de carrer en entrar i en sortir, així com de cor, que era propietat del Col·legi. Vestien camisa —amb coll *valona* i *golilla* a partir de 1650—, gipó i calçons de color morat o marró, i calces i mitges blanques o morades amb capa curta o *herreruelo*, o *sotanilla* amb capa i barret;⁴ al costat del calçat, en fa esment a mitges o calces *ensolades*.

Una mestressa s'ocupava de l'acondiciament, i en donava compte a l'ajudant de sagristà.⁵ El personal que els cuidava comprava paper, tinta, llibres de lectura i diversos remeis per a les malalties.⁶ Excepte un cas, el 1673, només hi ha dades dels seus problemes de salut a principis de segle;⁷ així doncs, només en aquesta etapa coneixem els mals que els afectaven —consta la sarna, la ronya⁸ i els furóncols—,⁹ i els remeis que rebien. A més de sagnies, rebien herbes de cocció, ració extra de pollastre i brou de gallina, carabassat i confitura, vi, neu¹⁰ i

4. Entre els memorials, albarans i rebuts de l'Arxiu de Corpus Christi València (ACCV), Sacristía, són nombrosos els referents a vestimenta i calçat, i de manera constant les peces descrites són les enumerades a dalt.

5. «[...] detodo lo que huvieren menester les provee el Colegio y estando enfermos detodo lo necesario y extraordinario, todo se paga porla Sacristía.» ACCV, Sacristía, *Consuetud original*, f. 21v-22r.

6. «De lo que gastó M^o Narcís Leysa [MC] de la sarna que tuvieron los diputados: a cada muchacho dos sangrías, tomaron jaraves todos los quatro y solo truxeron la decocisión delas yerbas de casa el boticario y para dos redomas de sumo gastaron quatro libras deaçúcar [...] una gallina para dos muchachos que se purgaron. 2L 10S.» ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 1606, sense dia ni mes.

7. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 27 nov. 1609, a l'acòlit «[...] para el ojo de Alegría, agua de rosas. Para Domingo, agua de grosellas y un queixalero para la muela que se le sacó, 1L 2S 1D»; 23 des. 1607, a Juan Malo «[...] por dos añosque he servido de afeitar sangrar y curar a los diputados de dicho colegio, 100R»; 9 oct. 1609, a Juan Malo «[...] por el afeytar y sangrar a los diputados del Colegio por todo el año 1608 y 1609, 8L»; 8 oct. 1617, «A Mosén Gimbreras por lo gastado en la enfermedad de Melchoret y 4 colchones de los niños, 1L 1S 6D».

8. «Sarna, una especie de lepra, aunque no tan mala como la elefántica, porque aquella roe, no solo el cuero, pero come la carne [...]» i «Roña, una especie de sarna, que suele dar al ganado [...] Díxose a rodendo, porque va royendo la piel, y la carne [...]». Sebastián COVARRUBIAS OROZCO, *Tesoro de la lengua castellana o española* (en línia), Madrid, 1611, <fondosdigitales.us.es> (consulta: agost 2018), especialment, s. v. *sarna* i *roña*.

9. Floroncos = Forúnculos. *Diccionario médico-biológico, histórico y etimológico*, Universidad de Salamanca (en línia), <diccionmed.eusal.es> (consulta: agost 2018), especialment, s. v. *forúnculo*, *floroncos*. Cat. *furóncol*.

10. Tota la informació es troba en ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 30 juny 1613: «Digo yo Jayme Lobera que he gastado en los infantillos enfermos por tiempo de dos meses lo siguiente, digo de mayo y junio de 1613: siete sangrías [...] miel colado, açúcar y gragea bovina y calabaçat, vino y nieve y otros extraordinarios, dos pollos, una gallina y una polla, 3L 10S 3D.»; 3 set. 1613, a Jayme Lobera «[...] de dos muchachos enfermos, lo siguiente en el presente mes de agosto: sangrías, seis pollos, nieve, vino, bovino, açúcar calabaçat, una manegueta, ventosa, y medecina para roña, y otras menudencias de extraordinarios, 4L 5S.»; 27 nov. 1609, a Estrada acòlit: «[...] papel, tinta, plumas, tinteros. Para el ojo de Alegría, agua de rosas. Para Domingo, agua de

lamedor.¹¹ Els nens van residir durant els primers anys, i fins al novembre del 1618,¹² en una casa pròxima i no al mateix Col·legi.¹³ De la documentació conservada, se'n desprèn que el tracte era afectuós, i s'evitava la severitat i s'atenia a les necessitats pròpies dels infants. Consta el cas d'un sagristà recriminat perquè

grosellas y un queixalero para la muela que se le sacó, 1L 2S 1D.»; 24 juny 1614, a Joan Ximbreres: «Para la enfermedad de 3 infantillos [...] Martín, 2 pollos, 3 sangrías, confitura, jarabe [...] Carrasco, 3 sangrías, ventosas, 2 pollos [...] Gabriel, azeites, ¿...? 2L 11S 6D.»; 14 jul. 1614, a Jayme Lobera: «[...] de lo gastado en julio de los tres infantillos enfermos: primo nueve sangrías y medicina para “florncos” y para roña y lamedor y de ayudas y lavarlos [...] y para el flemón de Perico, y adobar la canonada que avía rebentado. Extraordinario de calabacat, açúcar y bovina, vino y nieve, un pollo y otras menudencias, 3L 0S 2D.»; 8 març 1615, a Joan Ximbreres: «[...] en la enfermedad de Franceset Martínez, y fue elgasto lo siguiente: 7 pollas, 6 sangrías, el comulgar, confituras, de ¿...? lacabeza y medizinas y yerbas para los servicios, 4L 8S 6D»; 12 abr. 1673: «[...] por aver hido alban[ñ]o por aver tenido sarna, 8S 2D».

11. «Lamedor, el xarave que se da, para que poco a poco el enfermo lo dexé ir desliçándose por la garganta [...]» Sebastián COVARRUBIAS OROZCO, *Tesoro de la lengua castellana o española* (en línia), Madrid, 1611, <fondosdigitales.us.es> (consulta: agost 2018), especialment, s. v. *lamedor*. Cat. *llepador*.

12. Consta en ACCV, Sacristía, *Consuetud original*, f. 21v marge dret.

13. Es van ocupar d'atendre els nens Felipe Perandreu, capellà primer; Fernando Martínez, evangelister; Jaime Juan Lobera, ajudant de cabiscol, i el contralt Joan Ximbreres [Ximbreres, Gimbreres, Gimbreras]. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*. A Felipe Perandreu, capellà primer, rebut de 4 ag. 1609, «seis manos de papel, plumas y tinta para los niños [...] a Domingo por un cuaderno de papel pautado [...] por adobo de unos zapatos al mismo Domingo, 12S 7D».

A Fernando Martínez, evangelister, rebut de 22 des. 1611, «100L moneda valenciana, las cuales se le libran por razón del sustento de los seys infantillos, y son del tercio que empezó a correr el 1 del presente deziembre y fenecerá el último de março 1612 años».

A Jaime Juan Lobera, ajudant de cabiscol, rebuts de 26 oct. 1612, 3 abr. 1612, 21 juny 1613 de contingut idèntic: «100L moneda valenciana, las cuales se le libran por razón del sustento de los seys infantillos, y son del tercio que empezó a correr el de octubre y fenecerá en hebrero de 1613».

A Joan Ximbreres, contralt, rebuts de 26 febr. 1614, «[...] de la tercia de la comida de cinco infantes, a 10L cada uno, que empezó a correr en 18 de febrero y fenecerá en 17 de junio, y las 26L 13S 4D a cumplimiento de 83L 13S 4D que es la tercia [...] como se le pagó por seys infantillos, y no haya tenido sino cinco, queda pagada la dicha tercia por esta librança, 66L 13S 4D»; 24 set. 1614, «[...] 147L 15S 7D, a saber 50L que se le libran por la tercia que comenzó el 18 junio y fenecerá el 17 oct, por la comida de tres infantes. Más 14L 8S 11D por la porrata de dicha tercia, a saber 8S 5D por tres días que estuvo Carrascón de 17 de junio hasta 21 y se fue. 8L 2S 1D que en dicha tercia estuvo [Jacinto] Navarro 58 días, desde 20 de agosto hasta 17 de octubre que viene, y las 5L 19S 5D por 43 días que estuvo en dicha tercia Martínez, desde 4 de setiembre hasta 17 de octubre, todo deste año 1614. Y todas las partidas de otra tercia montan 64L 8S 11D, y las restantes 83L 6S 8D a cumplimiento de 147L 15S 7D se le libran por la tercia de cinco infantillos que empezará en 28 de octubre y fenecerá en 17 hebrero 1615»; 30 oct. 1615, «Por la terna de los alimentos a los infantillos, 54L 18S»; 1 febr. 1616, «[...] 63L 3S 11D, a cuenta de 67L 7S 3D de la tercia de los infantillos, que principiaron en 18 de febrero y fenecerán en 17 de junio. Los infantes son Xacinto Navarrico y Antonio y Tomás Nadal, a 16L 13S 24D cada uno, montan 66L 13S 4D, y más 13S 11D, por cinco días que ha estado más Tomás Nadal, que hazen la dicha suma de 67L 7S 3D, de las cuales se abaxa 4L 3S 4D por 30 días que se salió Francisco Martínez para ayudante de Misa [...] que tenía pagada la tercia por entero»; 27 juny 1616, «[...] per adobar la canonada de la casa dels infantillos, 17S»; 18 juny 1616, «[...] a M^o Joan Gimbreras, 66L 13S 4D por el tercio de la comida de los quatro infantillos, a 16L 13S 4D cada uno, y son de la tercia que principió a 18 de junio y fenecerá 17 de octubre, 66L 13S 4D». Idèntics a aquest últim són els de 17 oct. 1616, 20 febr. 1617, 19 juny 1617, 31 oct. 1617, 21 març 1618, 25 juny 1618.

obligava els infants que li fessin el llit i escombressin la seva cel·la, sent no solament «[...] contra toda razón y costumbre pues nohavido en el Collegio quien jamás tal intentasse sino expresamente contra el intento del Santo Fundador pues solo quiso que los niños estuviessen en casa para estudiar y para servir al Coro.»¹⁴

Climent i Piedra descriuen sumàriament el seu règim de vida, i esmenten com a diversió «[...] assistir a la corrida de toros en el poblado de Burjasot, propiedad del Fundador [...]»,¹⁵ però consta que el Patriarca va deixar expressament prohibida aquesta pràctica, i s'hi acudia només de vegades, també als de València, com el 1655: «[...] que un acólito lleve a los infantillos con sotanillas y capas a ver los toros que se an de correr en la plaza de Predicadores y sale a torear el Almirante de Aragón».¹⁶

EL LLIBRE D'ARRIBADA DELS INFANTS AL COLLEGI, *ASIENTO DE LOS INFANTILLOS*

La primera dada de nens al Col·legi es remunta al 1605.¹⁷ La capella inicià l'activitat el 1605 amb nens a l'interior, com s'observa en la taula cronològica al final d'aquest text:¹⁸ nou han estat identificats per rebuts, atès que l'*Asiento* no es va iniciar fins al 1610 i, excepte el núm. 1, ignorem quan hi van entrar. L'edat d'ingrés apareix ocasionalment i la data de sortida no sempre es posava i a vegades es feia incorrectament, com mostren l'*Asiento* i els rebuts diversos.

14. ACCV, Sacristia, *Correcciones de los ministros de la Capilla y Colegio de Corpus Christi 1608-1742*, f. 14r-v, amonestació a Nicolás Fraix, 31 juliol 1633. Va ser el capella més conflictiu de la casa durant el segle XVII.

15. José CLIMENT i Joaquín PIEDRA, *Juan Bautista Comes y su tiempo, estudio biográfico*, Madrid, Comisaría Nacional de la Música, 1977, p. 104.

16. Són les determinacions i dates següents: ACCV, Sacristia, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 3 set. i 2 oct. 1629; 14 set. 1649; 6 set. 1655; 24 maig 1659 «[...] al carpintero por ocho puestos para los seis infantos y dos acólitos que fueron conellos el día delos toros y cañas [...]»; 18 set. 1659 i 17 set. 1660. ACCV, Sacristia, *Libro de determinaciones I, Prima mensis* set. 1655, i *Prima mensis* set. 1657.

17. «A Narcís Leysa por la medra de dos camas para los infantillos del colegio y por dos manos de papel de marca mayor para apuntar cosas de música, 3L 16S 8D», ACCV, Sacristia, *Libro de las cuentas de construcción y fábrica del Colegio de Corpus Christi*, 5 juny 1605. D'ara endavant serà anomenat *Libro de fábrica*.

18. Fet amb la totalitat de les dades d'arxiu. Tots els infants, excepte els castrats, estan numerats a fi d'identificar-los en la taula 2, en què es troba anotada la documentació que hi ha en l'ACCV sobre ells. No s'hi ha inclòs la roba que se'ls cosia en entrar perquè era propietat del Col·legi. Per a tot allò referent als infants castrats o capons, s'ha de consultar l'article publicat prèviament per aquesta mateixa revista, incloent la numeració de la taula que hi conté. Mireya ROYO, «Cantors castrats en la capella del Col·legi Seminari de Corpus Christi de València, entre les veus de tiple masculines adultes i infantils durant el segle XVII», *Revista Catalana de Musicologia*, x (2017), p. 91-105. A partir del desembre del 1610, quasi la totalitat dels infants van ser consignats en l'*Asiento de los infantillos moços de coro, acólitos, monaguillos, asistente, portero y campanero, 1610-1823* —d'ara endavant *Asiento*—, amb l'excepció de Juan Lechón, núm. 84, i els capons Antonio Quinto, núm. 20, i Miguel Alcón, núm. 21, la presència dels quals es coneix pels rebuts de roba de la seva sortida.

OBLIGACIONS DELS INFANTS, REMUNERACIONS, GRATIFICACIONS I AJUDES

Els infants participaven en les hores i en els sufragis ordinaris, sense gratificació; el Patriarca va voler «[...] señalarles alguna distribución en los sufragios que adelante se pidieren [...] perpetuos, ò temporales, por el trabajo que tendrán los Infantes en cantar [...]»,¹⁹ i rebia una porció dels capellans primers en tots els sufragis pels ministres de la capella, que havia de repartir amb assistent i acòlits, així com un sou entre ells sis, cada dijous, per a portar les urnes en la processó de les espigues, per la cerimònia de les lloances en finalitzar els oficis del matí i durant l'octava del Corpus.²⁰ En les constitucions queden assignats els emoluments ordinaris i extraordinaris dels infants: després de romandre-hi tres anys, rebrien roba de carrer i 30 lliures —10 lliures anuals—, sempre que no marxessin abans d'hora, i hi podien romandre en complir tres anys si encara no havien mudat la veu.²¹ En l'*Asiento*, el moment en què el nen canta polifonia s'indica *cantar destre* o *cantar la seva part, guanyar salari, li corre salari*; aquest salari, amb excepcions, no es cobraria abans de tres anys:

[...] por los tres años primeros se le an de dar treynta libras y vestir de lana y lino lo ordinario y comida y acabados los tres años por cada un año que sirviere sele @ de dar diez escudos de vestir y comida y quando se salga nose le @ de dar más del vestido que entonçes llevará sin la loba ni sobrepellizes antes delo que ganara sele @ de hazer de vestir desuerte que salga @ onrra del collegio y así lo firmó desu mano.²²

Malgrat la norma, sovint es van avançar salaris, cosa que queda reflectida en els rebuts: «A cuenta de lo que tiene ganado»; s'atorgaven ajudes, «Vuestras Señorías saben y canta conla satisfacción que consta [...] por lo tanto suplica [...] dar le alguna ayuda de costa con laqual pueda socorrer asus padres [...]»;²³ es van

19. Juan de RIBERA, *Constituciones de la Capilla del Colegio y Seminario de Corpus Christi 1610*, cap. LXXIII, p. 141-143.

20. Juan de RIBERA, *Constituciones de la Capilla del Colegio y Seminario de Corpus Christi 1610*, cap. LXXIII, p. 142-144, 142-145. Hi consta un sufragi del 1629: «A los infantillos por la Lamentación que cantaron», ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 12 abr. 1629.

21. Tots els detalls sobre remuneracions es troben en Mireya ROYO, «Cantors castrats...», *Revista Catalana de Musicologia*, x (2017). María Teresa Ferrer Ballester —havent analitzat només l'etapa Ortells (1657-1664 / 1674-1677)—, indica que en l'*Asiento* els nens eren anotats sense ser encara *infantillos* pel fet que no cantaven la seva part i que eren nomenats infants en cantar-la, sense identificar documentalment el nomenament posterior. Aquest text demostra, sense cap mena de dubte, que aquesta interpretació no és exacta: al llarg del segle XVII els *infantillos* van ser anotats en el moment d'ingressar, cantessin o no la seva part.

22. ACCV, Sacristía, *Asiento*, f. s/n. Nomenament de Martín Aguilar, núm. 10, 1610. En el quadre s'indica la data en què se'ls assignava salari, sempre que s'hagi pogut trobar la dada en els documents d'arxiu.

23. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 2 des. 1663, súplica de Vicente Borrell, núm. 88. Se li van donar 6 lliures; 2 abr. 1667, ajuda a Vicente Pantoja,

gratificar serveis,²⁴ i també era possible rebre bestretes, com en el cas del núm. 68: «[...] a cuenta de lo que mi hijo irá ganando cantando por la *esperanza* se tiene de su buen natural».²⁵ Quan es cobrava en finalitzar solia constar «por todo el tiempo que ha servido».²⁶ En una ocasió, el Patriarca —amb la condescendència pròpia de l'Antic Règim—, va sobrepassar el salari estipulat: «50 l. 16 s. 6 d. de las quales le hace merced su Excelencia por los dos años quatro meses y veynte días que ha servido [...] que se le den 30 l. de contado y las restantes 20 l. etc. para hacerle un vestido negro», donant també estrenes.²⁷

SORTIDES, ACOMIADAMENTS I PROMOCIONS

La muda de la veu era el moment de la sortida o promoció, i així es reflecteix en la majoria de casos; l'expressió *no ser de provecho* es va equiparar de vegades a aquest moment.²⁸ Cal esmentar el núm. 49, que «cantó siempre con linda gala»:

[...] toda voz aguda, ò tiple, sea de varón, ò de mujer, es veloz en los movimientos, ò passos de garganta, que vulgarmente se dize gala, y es singular la voz, que dexa de tenerla, siendo voz de tiple; y aun en los varones, quando muchachos, son muchos los que la tienen, y después de haver mudado, no todos los que la tuvieron la tienen.²⁹

Alguns infants van ser acomiadats perquè no eren aptes per a la música. Observeu en el quadre expressions com *no tener oído bueno, por inútil, por incapaz para la música, por no ser a propósito la voz, por no ser de provecho* o *por no ser de*

núm. 104, socorregut amb 2 lliures dues vegades a causa dels seus pares, «se sirvan de socorrerle con alguna cosa además del salario para ayudar a mis padres que son pobres y están con grande necesidad [...] sus señorías arán una grande limosna que daré yo con nuevas obligaciones de cantar y servir en el coro como se verá por la obra [...]».

24. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 10 feb. 1673, a Cristóval Thomás, núm. 114, i Ventura Asensi, núm. 118, «5 libras por determinación del Collegio [...] atento que dichos infantes son de mucha utilidad para el servicio del Coro se les ha hecho gracia de dicha ayuda de costa para que se repartan entre los dos [...]».

25. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, bestreta 5 set. 1645.

26. En la taula 2 es pot observar com es va pagar també abans de complir tres anys cantant la part, i com de vegades es pagava dues vegades l'any (Sant Joan, al juny, i al desembre), així com altres casos particulars.

27. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 26 juny 1607, a l'infant núm. 1, i 10 gen. 1609, estrenes a acòlits, escombriaire, campaner, infants i ministrils.

28. En la taula 2 s'aclareixen els casos en els quals, pel temps passat a la capella, l'expressió *no ser de provecho* podria equivaler a muda de veu i no simplement a la falta de condicions musicals.

29. Pablo NASSARRE, *Escuela de Música, según la práctica moderna, dividida en primera y segunda parte*, vol. 1, Saragossa, Herederos de Diego Larumbe, 1724, cap. XII, p. 46.

esperança.³⁰ D'altres nens es va anotar que sortien «sin cantar su parte» o per «no cantar diestro su parte»: al Col·legi no hi havia distinció jeràrquica de la seva perícia musical, però, en aquest cas, eren els que no havien aconseguit cantar polifonia. Altres acomiadaments per aquest motiu es produïen després d'un període raonable de formació amb resultats insatisfactoris.

L'epidèmia de pesta del 1647-1648 pogué ser la raó que el capó núm. 15 fugís el setembre del 1647, i ho va ser del nen núm. 71. Altres infants ho van fer sense que se'n conegui el motiu, però sí les conseqüències: el núm. 87, «se huió yel colegio tuvo una galantería de azerle curar de una sarna que tenía».³¹ Va haver-hi diversos acomiadats, el núm. 142 «por incorrigible», el núm. 175, «por inquieto».

El tràfec entre el Col·legi i la Seu va ser constant, amb gran disgust per part del Col·legi: serveixi d'exemple el núm. 123, al qual «hurtaron de la Seu», i el cas del capó Bartholomé Berdún, núm. 17, que va marxar el 1660 malgrat que el Col·legi va intentar retenir-lo: «[...] se le diesen otras diez libras attento que es de provecho su boz para servicio del choro y tener noticia de las instancias que se hazen por parte de los músicos de la iglesia maior para llevarle a su capilla».³² En els nomenaments entre el 1647 i el 1654 es va condicionar a l'admissió el fet de no marxar a una altra església, la qual cosa va resoldre el problema només durant aquests anys.

Alguns nens sortirien de la capella per malaltia, encara que alguns cantaven la seva part: el núm. 51, el capó núm. 12 i el núm. 90, que va abandonar el Col·legi el 1662 perquè estava «[...] casi siempre romadizado [...]»,³³ i va tornar al Col·legi a opositar per al lloc d'organista el 1679, sense èxit. Referent a la defunció d'infants, van ser quatre els casos al llarg del segle, el núm. 24 i el núm. 150, tots dos enterrats al Col·legi, el núm. 154, que va marxar al seu poble per morir allí, i el 1665 un nen mort sense identificar.³⁴

30. Apareix també a la catedral de Zamora al final del segle XVI, «[...] seis mozos de muy buenas voces, de los cuales tengan muy buenas esperanzas [...]» i en un Memorial del 1734 escrit pel músic d'Oviedo Manuel Agullón y Pantoja, fill i net d'infants del Col·legi: «[...] entre ellos no hay cosa especial en que poder fundar las esperanzas». Alberto MARTÍN MÁRQUEZ, *Niños y tiples en la catedral de Zamora (1600-1750): Aproximación a su estudio*, Zamora, VI Festival Internacional Pórtico de Zamora, 2008, p. 25.

31. ACCV, Sacristía, *Asiento*, f. 32r.

32. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones I, Prima mensis*, gen. 1660, i Mireya ROYO, «Cantors castrats...», *Revista Catalana de Musicologia*, x (2017), taula.

33. La veu *romadizo* es defineix com a «Destemplanza de la cabeza, que ocasiona fluxión de la rehum, especialmente por las narices...» relacionant aquesta malaltia amb la tos i el catarro. *Diccionario de autoridades* (en línia), Real Academia Española, tom. v, 1737, <buscon.rae.es> (consulta: agost 2018), especialment, s. v. *romadizo*. Un altre infant, Tomás Llobregat, núm. 148, va ser acomiadat pel mateix motiu, consigna't com «enromadizado».

34. «3 sueldos per la missa de cos present i 18 sous als "foseros"». ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 9 febr. 1665. Podria tractar-se dels nens núm. 105, 106, 107 o 108.

Pel que fa als nens que van passar a mossos de cor,³⁵ cal destacar el núm. 155, Thomàs Fabra, probable alumne de Valero Barrachina i organista suplent fins que va marxar el 1701. Només tres infants van passar directament a ser capellans segons: dos capons, núm. 6 i núm. 16, i Matheo Burriel, núm. 76, que va entrar com a capellà segon el 1653, i va passar a primer el 1664. D'altra banda, el tiple Jusepe Florián, núm. 32, va tornar com a capellà segon el 1633.³⁶

MESTRES DE MÚSICA DELS INFANTS

El mestre de capella (MC) estava encarregat d'ensenyar música als nens, però no es va complir sempre: Narcís Leysa, primer MC del Col·legi, va ser dispensat fins a la seva mort el 1614, i substituït, entre d'altres, pel seu tinent, Juan Bautista Comes. El mateix Comes va tancar la segona estada al Col·legi (juliol 1628 - octubre 1632) i va marxar a la catedral en el moment en què se li va imposar aquesta tasca. Els diferents mestres de música (MM), anteriors i posteriors a l'MC Vicente García (1621-1622),³⁷ van ser capellans que portaven el compàs i ensenyaven música. La breu estada de l'MC portuguès Antonio de Oliveira³⁸ precedeix de nou capellans de la casa, fins a l'arribada de l'MC Diego de Grado,³⁹ la defunció del qual, el 12 de juliol del 1627, obre un llarg període sense oposicions a MC. El contractat Marcos Pérez va portar el compàs sense salari entre el 1632 i el 1662, i va fer d'MM fins al 1636. A partir del 1640 és l'acòlit catedralici i organista Jacinto Barberán qui hi exerceix,⁴⁰ essent substituït per l'antic infant Jacinto Navarro, núm. 13, l'abril del 1647;⁴¹ malauradament Navarro mor l'abril del 1648, i Jacinto Barberán reprèn la docència fins a l'arribada de l'MC i MM José Hinojosa el desembre del 1662.⁴² Observeu la taula 1 d'esquerra a dreta:

35. Funció dels mossos de cor, parcament descrita: «Item dos moços de Coro, que han de servir de poner, y quitar los libros en el facistol, y de guardar assi los libros, como los instrumentos, con toda seguridad y curiosidad. Y queremos que estos se tomen de los que huvieren servido de Diputados, los que pareciere más a propósito». Juan de RIBERA, *Constituciones de la Capilla del Colegio y Seminario de Corpus Christi 1610*, cap. XIII, p. 22.

36. Tot allò referent a Florián García es pot consultar en Mireya ROYO, «Cantors castrats...», *Revista Catalana de Musicologia*, x (2017), p. 97-98.

37. Era MC de la Seu de València, on va regressar.

38. Hi va ser del 25 de gener del 1623 al juliol del 1624, i detingut per la Inquisició cap al 28 de juliol del 1624, i va tornar a reclamar el seu salari l'any següent. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, II, 1624, i José CLIMENT i Joaquín PIEDRA, *Juan Bautista Comes y su tiempo, estudio biográfico*, Madrid, Comisaría Nacional de la Música, 1977, p. 94.

39. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, II-III, 1625; I-II-III, 1626; I-II, 1627.

40. Amb 25 lliures de salari. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones I*, f. 62, 13 ag. 1640, i *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 1640-1641-1642-1643.

41. ACCV, Sacristía, *Libro de nominaciones*, f. 20r. Com a mestre de música, salari de 30 lliures anuals.

42. Després d'Hinojosa, Ortells i Baylón com a MC, Pedro Oliver i Valeriano Rendón exerciren de MM i, com Barberán, cobraven 25 lliures per ensenyar els nens.

TAULA 1
Mestres de música del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

1605-1608 (març): Miguel Tarín, MM. ^a	1608 (març) - 1613 (abril): J. B. Comes, MC. ^b
1613 (abril) - 1613 (desembre): Pedro Ximeno, MM. ^c	1614 (octubre): Jayme Mas, MM. ^d
1615 (octubre) - 1618: Luis Navarro, MC-S. ^e	1619-1620 (maig): Jayme Mas, MC-S. ^f
1620 (maig) - 1621: Vicente García, MC. ^g	1622 (gener): Pedro Ximeno, MM. ^b
1622 (febrer) - 1623 (gener): Luis Navarro, MC-S. ⁱ	1623 (febrer) - 1624 (juliol): Antonio de Oliveira, MC. ^j
1624 (agost): Pedro Ximeno, MM.	1625 (gener): Jayme Mas, MC-S. ^k
1625 (maig) - 1627 (juliol): Diego de Grado, MC. ^l	1627 (juliol) - 1628 (juny): Juan Jordán, MC-S. ^m
1628 (juliol) - 1632 (octubre): J. B. Comes, MC / Luis Navarro, MM. ⁿ	1632 (novembre) - 1636: Marcos Pérez, MC-S. ^o
1637-1640 (juliol): Joan Ximbreras, MM. ^p	1640 (agost) - 1647 (març): Jacinto Barberán, MM. ^q
1647 (abril): Jacinto Navarro, MM.	1648 (abril): Luis Navarro, MM.
1648 (maig) - 1662 (novembre): Jacinto Barberán, MM (per la mort de Navarro).	1662 (desembre) - 1673: José Hinojosa, MC. ^r
1674-1677 (maig): Antonio Ortells, MC.	1677 (octubre) - 1684: Aniceto Baylón, MC. ^s
1685 (gener-juny): Pedro Oliver, MC-S. ^t	1685 (juliol) - 1686 (març): Valeriano Rendón, MC-S. ^u
1686 (abril-juny): Pedro Oliver, MC-S.	1686 (juliol) - 1705 (maig): Máximo Ríos, MC. ^v
1705 (juny) - 1706: Pedro Martínez de Orgambide, MC-S. ^w	

MM: mestre de música, MC: mestre de capella, MC-S: mestre de capella suplent.

FONT: Elaboració pròpia.

a. ACCV, Sacristía, *Libro de fábrica* 1606-1607, i ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo* 1607-1608.

b. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, II-III, 1608; I-II-III, 1609; I-II-III, 1610; I-II-III, 1611; I-II-III, 1612; I, 1613.

c. Piedra relata que el capellà Pedro Ximeno «[...] prestó un excelente servicio con su cargo de instructor de los infantillos de coro. Desempeñó este cargo desde mediados de 1613 hasta últimos de 1624, a juzgar por los documentos hallados», Joaquín PIEDRA, «Organistas valencianos de los siglos XVII y XVIII», *Anuario Musical*, 27 (1962), p. 143. Gràcies a la documentació d'arxiu, confirmem la docència de Ximeno el 1613 i el 1624, però no la resta d'anys: «Pagué a M^o Pedro Ximeno, ayudante de organista, por 80R los cuales se le dan de aguinaldo por haver enseñado a los infantillos [...] 7L 13S 4D» i «A Pedro Ximeno por repassar a los diputados del coro, 50R», en ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 11 gen. 1614 i 24 des. 1624. Piedra ofereix un apunt de llibre datat el 30 de gener del 1614.

d. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, II, 1614.

e. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 24 març i 1 octubre 1615, 24 juny i 23 desembre 1616, juny-desembre 1617, 26 juny i 31 desembre 1618.

Capellà amb veu de contralt, present a la capella del Patriarca entre 1605 i 1631. Va exercir de MC-S i MM en les dates que es presenten en aquesta taula.

f. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 19 maig i 28 desembre 1619, 7 juny 1620.

g. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, II-III, 1620; I-II-III, 1621.

h. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 1 febrer 1622.

i. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 21 juliol i 22 desembre 1622.

j. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, I-II-III, 1623; I-II, 1624.

k. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 10 maig 1625.

l. ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, II-III, 1625; I-II-III, 1626; I-II, 1627.

m. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 31 juliol 1628.

n. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones I*, f. 32, *prima mensis* octubre 1628.

o. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones I*, f. 35, *prima mensis* novembre 1632, i ACCV, Sacristía, *Hojas de salarios anuales por tercias*, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636.

p. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 25 juny 1638, 20 juny 1639, 25 juny 1640.

q. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones I*, f. 62, determinació 13 agost 1640; ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 20 juny i 31 desembre 1641, 2 juliol i 29 desembre 1642, 25 juny i 25 desembre 1643; ACCV, Sacristía, *Libro de nominaciones*, f. 16r-v, nomenat capellà segon i mestre de música amb 25 lliures de salari. Torna a ser mestre de música obligat pel nomenament, a la mort de Navarro.

r. ACCV, Sacristía, *Libro de nominaciones*, f. 34r.

s. ACCV, Sacristía, *Libro de nominaciones*, f. 67v.

t. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones II*, f. 23v-24r, *prima mensis* gener 1685 i 2 maig 1685, i ACCV, Sacristía, *Interims*, juny 1685, salari 25 lliures.

u. ACCV, Sacristía, *Interims*, desembre 1685 i juny 1686.

v. ACCV, Sacristía, *Libro de nominaciones*, f. 78r.

w. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones II*, f. 172r.

L'APRENENTATGE MUSICAL DELS INFANTS

No hi ha dades del pla diari dels nens al Col·legi amb l'excepció de la *Salve* petita, que es cantava en dies firats a la capella de la Nostra Senyora de l'Antiga al costat de quatre clergues i acompanyats pel *realejo*, però amb seguretat els nens adquirien pràctica cantant els oficis en cant pla, i els més avançats, en la polifonia dels dies assenyalats. El nomenament de Jacinto Barberán com a MM el 1640 indica que «[...] ha de dar cada día una lición de canto y contrapunto y dos vezes a más de lo dicho en la semana hazerles práctica».⁴³ També consta en els rebuts del primer MM, Miguel Tarín, que aprenien cant d'orgue i contrapunt.⁴⁴ A més de

43. ACCV, Sacristía, *Libro de determinaciones I*, 13 ag. 1640.

44. ACCV, Sacristía, *Libro de fábrica*, f. 415r, 18 jul. 1606, 10 lliures; f. 424v, 25 gen. 1607, 10 lliures; ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 24 jul. 1607, 10 lliures; 1 febr. 1608, 10 lliures; 22 jul. 1608, 10 lliures.

rebutts de compra de paper per a les seves classes, n'hi ha alguns de compra i còpia de música per al seu ús.⁴⁵ Giuseppe Fiorentino —basant-se en diverses fonts que inclouen els tractats de Bermudo, Cerone i Montanos— conclou que l'aprenentatge incloïa cant pla, notació mensural, còpia de música per a la seva interpretació i improvisació amb diversos nivells de dificultat: el contrapunt «[...] improvisado más empleado y que se interpretaba normalmente en las capillas musicales pertenecía a las tipologías más sencillas [...] contrapunto llano y disminuido a dos voces [...] a una voz sobre canto de órgano y un contrapunto a tres voces muy básico y sin imitación».⁴⁶ Els nens feien un entrenament teòric i auditiu que començava amb «[...] la posición de los tonos tanto en la mano guioniana como en el libro sobre el tetragrama [...]. Sucesivamente, el maestro tenía que enseñar a solmisar pero sin el empleo de las mutaciones porque “ocupa mucho el ingenio”».⁴⁷ També el Col·legi es va interessar pel progrés dels alumnes: «[...] que Mossén Oliver continuase en llevar el compás conforme lo había echo [...] así mesmo que enseñase a los infantillos de solfa pues conocían su habilidad y que los muchachos más adelantados tenían necesidad de persona entendida [...]».⁴⁸ Quant a l'ensenyament instrumental en l'Arxiu de Sagristia del Col·legi, solament es conserven dos rebuts per compra de monocordis.⁴⁹ El *monocordio* en aquest període era un clavicordi gairebé idèntic al monocordi medieval, però amb més cordes i tangents, una per a cada doble corda. Era considerat ideal per a aprendre: «Dícese este instrumento maestro rudo: que sin saber hablar, haze doctos discípulos. Enseña a los otros lo que él no sabe. No sabe mentir y ciertamente enseña».⁵⁰

45. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 21 gen. 1619, «Por quinze libritos de los cantares de palestina para cantar en las salves los diputados, 12S»; 12 abr. 1625, «[...] por una mano de papel para quadernos a los infantillos para tomar lición de canto, 1L 2S»; 15 gen. 1626, «Por dos manos de papel para los infantes de coro para dar lición de canto, 2S»; 8 nov. 1626, «Por adrezar quatro facistoles y una tabla para los infantes de coro, 8S»; 5 jul. 1628, «A Marcelo librero por cinco libros pautados para las liciones delos infantes, 9R»; 18 gen. 1632, «Dos manos de papel de protocolo para dar lición a los infantes, 6S»; 11 març 1632, «A Garrigós por una Pauta para los Ynfantes y una piel para las tablillas del coro, 9S»; 15 gen. 1656, «A Macià Mira [infantillo] por aver hecho un libro delos 4 Gozos para estudiar los infantes a petición de Juan Francisco, 18S». Macià [Mathías] Mira, núm. 73, va prestar nombrosos serveis al Col·legi.

46. Giuseppe FIORENTINO, «Canto llano, canto de órgano y contrapunto improvisado: el currículo de un músico profesional en la España del Renacimiento», a *Separata de Francisco Salinas: Música, teoría y matemática en el Renacimiento*, Salamanca, Universidad de Salamanca, 2014, p. 153.

47. Giuseppe FIORENTINO, «Canto llano, canto de órgano y contrapunto improvisado: el currículo de un músico profesional en la España del Renacimiento», a *Separata de Francisco Salinas: Música, teoría y matemática en el Renacimiento*, Salamanca, Universidad de Salamanca, 2014, p. 154.

48. «[...] asignáronle veinte libras por llevar el compás y veinte y cinco libras por enseñar a los infantes [...]». *Libro de determinaciones II*, 2 maig 1685.

49. ACCV, Sacristía, *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*, 18 jul. 1635, «[...] 6L 4S las cuales sirbieron para pagar un monacordio que compré de Marco Aznar estudiante [...]»; 6 oct. 1652, «[...] cinco libras aquenta de lo que gana mi hermano Jusepe Gil Infantillo de dicho Colegio para efeto de pagar un monacordio [...]».

50. Juan BERMUDO, *Declaración de instrumentos musicales 1555*, libro IV, cap. XVII, f. 69v (reed. facsímil, Valladolid, Maxtor, 2009).

ALGUNS CASOS PARTICULARS

Jusepe (José) de Cáteda, *infantillo* núm. 130, originari de Saragossa, va ser al Col·legi entre el gener del 1676 i l'agost del 1678.⁵¹ Era fill de Diego de Cáteda, mestre de l'església del Pilar de Saragossa, i va passar per la catedral de Pamplona i la de Sigüenza abans d'ocupar el lloc d'MC en la Seu de Saragossa.⁵² D'altra banda, tal com revela María Sanhuesa, l'infant Vicente Pantoja, núm. 104, havia nascut el 1652 i va ser MC de la catedral d'Oviedo des del 12 de novembre del 1680 i va morir cap al 1722.⁵³ Custodi Agullón, infant núm. 144, va arribar a aquesta catedral des d'Astorga i hi va ser com a corneta des del 9 de març del 1690;⁵⁴ es va casar amb la filla de Pantoja i va morir el 1711,⁵⁵ i va deixar un fill músic, Manuel Antonio Agullón i Pantoja.⁵⁶

CONCLUSIONS

Al Col·legi no es feien distincions entre els nens, capaços o no, d'interpretar cant d'orgue i contrapunt, tot i que es perceben en alguns documents; encara que l'objectiu final de formar infants de cor era nodrir la capella de nous membres, van ser pocs els que finalment hi van romandre. No hi ha dubte que la metodologia docent seguida era similar a la resta de seus catedralícies, amb atenció també als nivells més avançats de destresa. No obstant això, el pagament amb bestretes de clavicordis per als nens evidència que l'aprenentatge instrumental no formava part de la formació oferta. S'observa que els nens més talentosos, com Ortells, Pantoja o Cáteda, desapareixien a la seva sortida sense deixar rastre cert de la seva destinació, perquè probablement compatibilitzaven la seva primera activitat professional amb la formació instrumental i compositiva que faria d'ells músics de vàlua reconeguda.

51. En l'inventari de Música del Col·legi del 1675, hi ha una «Salve a 8 de Cáteda Infante». ACCV, Sacristía, *Inventario de música*, 1675. Part d'aquests inventaris van ser publicats sense aparell crític per José CLIMENT, «La música en Valencia durante el siglo XVII», *Anuario Musical*, 21 (1966), p. 211-241.

52. Pedro CALAHORRA, *La música en Zaragoza en los siglos XVI y XVII*, vol. 2, Saragossa, Institución Fernando el Católico, 1978, p. 120, i Antonio EZQUERRO, *Diccionario de la música española e hispanoamericana*, vol. 4, 1999, s. v. *Manuel de Egüés*.

53. María SANHUESA FONSECA, «Músicos catedralicios en el Archivo de San Isidoro el Real», *Paso a Paso: Parroquia de San Isidoro el Real*, any XII, 11 (2011), p. 49.

54. María SANHUESA FONSECA, «Músicos catedralicios en el Archivo de San Isidoro el Real», *Paso a Paso: Parroquia de San Isidoro el Real*, any XII, 11 (2011), p. 49. Va passar per la Seu de Saragossa entre el 1689 i el 1691. Antonio EZQUERRO, «Músicos del seiscientos hispánico: Miguel de Aguilar, Sebastián Alfonso, Gracián Babán y Mateo Calvete», *Anuario Musical*, 61 (2006), p. 92.

55. María SANHUESA FONSECA, «Músicos catedralicios en el Archivo de San Isidoro el Real», *Paso a Paso: Parroquia de San Isidoro el Real*, any XII, 11 (2011), p. 50.

56. Manuel Antonio Agullón y Pantoja era a Zamora com a mestre de capella el 1734. Alberto MARTÍN MÁRQUEZ, *Niños y tiples en la catedral de Zamora (1600-1750): Aproximación a su estudio*, p. 28.

TAULA 2
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant Procedència</i>	<i>Data d'ingrés Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
1. Joseph Maestre	6 feb. 1605	26 juny 1607	Salari i vestit en sortir.	ACCV, Sacristia, 26 juny 1607.
2. Cosme Boix	Desconeguda	No s'indica.	Sol·licita ajuda, «cada un año de limosna...».	ACCV, <i>LiFa</i> , bestretes 6 feb. 1609; ACCV, <i>LiFa</i> , 13 maig 1609.
3. Blasico Ibáñez	Estava el 1609, segon rebut setembre	24 juny 1610	Tornà a la seva terra set. 1609.	ACCV, Sacristia, roba 1 set. 1609 / viatge 8 set. 1609 / roba 20 juny 1610/ viatge 24 i 26 juny 1610.
4. Damián	Estava el 1609, segon rebut	26 juny 1610?	El seu germà rebé 5 lliures de bestreta o salari final, no s'especifica.	ACCV, Sacristia, roba 1 set. 1609 / roba 20 juny, 20 oct. 1610 / salari 26 juny 1610.
5. Pedro Alegría	Estava el 1609, segon rebut	Gener 1610	Va signar l'últim pagament el juny 1610.	ACCV, Sacristia, roba 1 set. 1609 i 11 i 13 gen. 1610 / viatge 24 juny 1610.
6. Domingo Lizarve	Estava el 1609, segon rebut	17 oct. 1610		ACCV, Sacristia, viatge i roba 17, 19, 20 oct. 1610.
7. Miguel Herrera	1609, segon rebut eixida	19 nov. 1612	20 lliures de bestreta el 1611.	ACCV, Sacristia, roba 20 oct. 1610 / salari 2 oct., 19 nov. 1612.
8. Juan Carrasco	Març 1614	21 juny 1614	Cobra quatre mesos d'estada, 3 lliures i 10 sous.	ACCV, Sacristia, salari 21 juny / malaltia 24 juny / mantenció 24 set. 1614.
9. Gabriel Felipe	Estava el 20 oct. 1610, segon rebut	9 set. 1614		ACCV, Sacristia, roba 20 oct. 1610 / bestreta viatge 14 juny / cures 24 juny / salari 9 set. 1614.
10. Martín Aguilar	5 des. 1610	19 febr. 1615	Se'l portà a la seva terra el jul. 1610, potser després d'examen. Passa a mosso de cor.	ACCV, <i>Asiento</i> , s/f; ACCV, Sacristia, viatge 26 jul. 1610 / rebut salari a compte 2 oct. 1614.
11. Jacinto Belloch	25 abr. 1613	26 set. 1616	Passa a mosso de cor.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 2v; ACCV, Sacristia, salari 17 ag. 1616.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
12. Francisco Martínez	8 set. 1614, guanya salari 1 juny 1615	19 gen. 1616	Bestreta de 5 lliures per a un «herreruelo» ('capa curta') el 1615. Passa a escolà.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 2v; ACCV, Sacristia, cures 8 març 1615.
13. Jacinto Navarro	20 ag. 1614, guanya salari 1 juny 1615	Set. 1619	Va tornar com arpista, corneta, baixonista i mestre de cant, entre 1646 i 1647.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 3v; ACCV, Sacristia, comunió de malalt 27 gen. 1615 / roba 25 set. 1619.
14. Matías Hernández	28 gen. 1615	15 jul. 1615	Acomiadat per no tenir «oydo bueno...».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 3r.
15. Antonio Serrano	29 març 1615	30 jul. 1620	Bestreta 12 gen. 1620.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 4v; ACCV, Sacristia, salari 30 jul. 1620.
16. Thomas Nadal, Gandia	13 febr. 1616, guanya salari 1 jul. 1616.	4 jul. 1616		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 4v.
17. Melchor Alcoy, Sogorb	5 jul. 1616	1 set. 1622	Bestreta 21 maig 1622, 12 lliures.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 4r; ACCV, Sacristia, salari 1 set. 1622.
18. Jusepe Loys Pastor, Sogorb	26 set. 1616, guanya salari des d'1 set. 1617.	30 jul. 1620		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 4r; ACCV, Sacristia, roba 30 jul. 1620.
19. Jusepe Çaragoça, Alcàsser	1 nov. 1620, guanya salari des d'1 abr. 1622.	21 juny 1624		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 5v-r; ACCV, Sacristia, lliurança 21 juny 1624.
20. Pedro Sánchez, Tudela	16 set. 1621, guanyant salari	No s'indica.	Potser va marxar de seguida.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 5v.
21. Dionisio Gonçalvo	1 març 1621, guanya salari des d'1 abr. 1622.	18 gen. 1624	Procedia d'un poble del bisbat de Barbastre.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 5v; ACCV, Sacristia, salari 18 gen. 1624.
22. Pedro Abril, Castelló	9 juny 1622, cantant la seva part	22 nov. 1623		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 5r; ACCV, Sacristia, salari 22 nov. 1623.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
23. Thomas Llopiz, València	1 set. 1622, cantant la seva part	4 abr. 1625	Bestreta 19 març 1624.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 5r; ACCV, Sacristia, rebut 4 abr. 1625.
24. Jusepe Martín, Sogorb	16 nov. 1623, amb 11 anys	18 set. 1624	Va morir. Enterrat en la fossa dels acòlits. La seva roba per als altres nens.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 6v; ACCV, Sacristia, 19, 21, 22 set. 1624.
25. Hierónimo Vicente, Sogorb	18 nov. 1623, sabia cantar un poc	23 gen. 1626		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 6v; ACCV, Sacristia, salari 23 gen. 1626.
26. Gordián Caudet, València	14 març 1624, amb 10 anys	No s'indica.		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 6r.
27. Marco Soriano, Daroca	5 jul. 1624, amb 10 anys	22 abr. 1628	Va entrar cantant la seva part.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 6r; ACCV, Sacristia, salari 22 abr. 1628.
28. Joan Abril, Castelló	12 set. 1624, amb 12 anys, sabia cantar	21 des. 1625	Acomiadat «por inútil» = Probable muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 6r; ACCV, Sacristia, salari 21 febr. 1625.
29. Francisco García, Gandia	29 set. 1624, amb 12 anys, sabia cantar	Des. 1624	«...se fue sin acabar el tiempo. No sostuvo ni quatro meses.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 7v; ACCV, Sacristia, roba 29 des. 1624.
30. Pedro Durbán, Camarena	29 gen. 1626, amb 10 anys	Set. 1626		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 8v; ACCV, Sacristia, <i>sotanilla</i> 1 set. 1626.
31. Roque García	29 gen. 1626, amb 11 anys	No s'indica.	De «Gesta elcamp», Gestalgar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 8v;
32. Jusepe Florián García, València	29 març 1626, amb 11 anys	7 gen. 1627	Va tornar com a capellà 2n triple el 1633. En RCM 2017.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 8v;
33. Jusepe Martín, Altura	16 jul. 1626, amb 9 anys, guanya salari 4 oct. 1628	10 nov. 1632		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 8r; ACCV, Sacristia, salaris 17 des. 1629, 30 març 1630, 31 des. 1631, 15 jul. i 10 nov. 1632.
34. Juan Novella, Castellfabib	28 gen. 1627	20 febr. 1629	Sense salari, però el Col·legi li va fer vestit.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 8r.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
35. Juan Jusepe Romero, Alboraià	11 març 1630, amb 9 anys	16 gen. 1634	Va començar a «cantar su parte» a l'inici de 1632.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 9v-r.
36. Nicolás Salas, Manizas	Ag. 1627/28?, guanya salari oct. 1628	14 juny 1630	«...por haver mudado la voz, ... entró por ayudante de missa.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 9v-r; ACCV, Sacristia, roba d'eixida 13 jul. 1630.
37. Juan Bautista Laguna	Maig 1628, guanya salari oct. 1628	6 nov. 1629	Era de Gandia. «Fuesse por mudar la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 10r; ACCV, Sacristia, salari 6 nov. 1629.
38. Damián García, València	8 gen. 1629	31 ag. 1629	«Fuesse... por incapaz para la música...»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 10r; ACCV, Sacristia, <i>sotanilla</i> 31 ag. 1629.
39. Jusepe Gil, Sogorb	3 maig 1629	1 set. 1630	Passa a escolà per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 10r; ACCV, Sacristia, roba 3 set. 1630.
40. Juan Pérez, Sogorb	6 oct. 1629	1 jul. 1631	Canta la seva part 1 gen. 1630.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 10r; ACCV, Sacristia, roba 16 maig 1631 (abans de la seva sortida).
41. Melchor Yváñez, València	10 jul. 1630	25 set. 1633	Canta la seva part set. 1631. Surt per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 10r.
42. Pedro Berguela, Sogorb	Ag. 1630, cantant la seva part	11 oct. 1632	Surt per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 11r; ACCV, Sacristia, roba 11 oct. 1632.
43. Alexandro Casals, València	Març 1631	7 nov. 1631	Surt sense cantar la seva part i sense emoluments.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 11r.
44. Gregorio Catalán, València	11 nov. 1632	12 set. 1635	Mai no va cantar la seva part; va sortir a servir a Francisco Fenollet, canonge de la Seu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 11r; ACCV, Sacristia, roba 10 set. 1635.
45. Andrés Garcés, Alcanyis	18 nov. 1632	Juny 1633	Va marxar a la Seu sense permís i no se li va pagar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 12r.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
46. Juan Felicio Marcelo [Settimio], València	29 des. 1632, ja sabia cantar	2 oct. 1633	Germà de Marcelo settimio. Patia hèrnia. Va marxar a la Seu amb roba i bestreta, malgrat no haver complert el temps mínim.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 12r; ACCV, Sacristia, braguers 29 febr. 1632 / bestreta 8 agost 1633 / roba 31 març, 7 abr, 1633, 15 gen. 1634, després de sortir.
47. Jusepe Garriga, Barcelona	8 gen. 1633, cantant la seva part	1634		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 13r.
48. Jusepe, València	1633	1 maig 1635	Acomiadat per «no ser a propósito la voz...» ni cantar la seva part.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 13r; ACCV, Sacristia, roba 12 maig 1635.
49. Jacinto Aparicio, Cascante	22 gen. 1634, cantant la seva part	16 set. 1635	Per muda de veu. «Cantó siempre con linda gala.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 14v-14r; ACCV, Sacristia, roba 15 set. / salari 30 set. 1635.
50. Pedro Rius o Ríos, Sogorb	29 gen. 1634, cantant la seva part	1 març 1636	Per muda de veu. Amb avançament de salari compra «monacordio».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 14v-14r; ACCV, Sacristia, 18 jul. 1635 monacordio / salari 20 febr. 1636.
51. Timoteo Luis Ferrer, València	Principi de Quaresma 1635	11 gen. 1637	Per curt de vista. Havia de saber cantar perquè va cobrar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 15v-15r; ACCV, Sacristia, roba 10 gen. 1637.
52. Gaspar Molins, Sogorb	Ag. 1635, cantant la seva part	Oct. 1638	Passa a mosso de cor i viu amb Marcos Pérez. Gratificat «...por lo bien que sirvió».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 16v-16r; ACCV, Sacristia, ajuda i bestreta 20 juny 1637/ roba 30 set. 1638/ gratificació 3 jul. 1640.
53. Antonio Miralles, Vinaròs	7 feb. 1636, canta la seva part el juny	15 set. 1637	Surt per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 17v-17r; ACCV, Sacristia, roba 15, 17 oct. 1637.
54. Jusepe Gomar	19 gen. 1637, canta «diestro»	20 juny 1638	Vingué de la Seu. Surt per muda de veu. Se li va fer roba en sortir.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 18v-18r; ACCV, Sacristia, roba 30 juny 1638.
55. Atanasio Cases, València	9 jul. 1637	18 març 1640		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 18v-18r; ACCV, Sacristia, roba 22 març 1640.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
56. Jaime Pastor, Alginet	9 jul. 1637	19 nov. 1639	Surt per muda de veu i no ser «de provecho».	ACCV, <i>Asiento</i> f. 19v-19r; ACCV, Sacristía, roba 19 nov. 1639.
57. Francisco Pérez, Villed	9 nov. 1638	Set. 1639	Surt sense acomiadar-se ni ser de profit.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 19v-19r.
58. Jayme Pellicer, Carlet	15 nov. 1639	Meitat 1642	Surt «por no ser de provecho» = muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 19v-19r: «Hizosele un vestido.»
59. Joachim Jober, Ibi	15 nov. 1639	31 jul. 1640	Acomiadat per «no ser a propósito».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 19v-19r; ACCV, Sacristía, roba 22 jul. 1640.
60. Diego de Chauri, Tudela	15 des. 1639	8 abr. 1640	Va marxar amb el seu oncle a Saragossa. Roba abans de la data oficial d'entrada.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 20v-20r; ACCV, Sacristía, roba 19 nov. 1639.
61. Martín Vicente	15 des. 1639, coincideix amb Chaur	8 abr. 1640	Va marxar a Saragossa. Torna el 12 agost 1640 i marxa de nou.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 20v-20r: «Diole el Colegio el jubón yel calzón, una camissa y treinta reales-3L.»
62. Blas de Segura, Tafalla	Maig 1640	1 oct. 1640	Surt per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 20v-20r; ACCV, Sacristía, roba i salari 29 oct. 1640.
63. Nicolás Abud, Alcoi	11 set. 1640	Abr. 1644	«Se fue a Gandía, no se le dio nada.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 21v-21r.
64. Vicente Arquez, Ibi	1 nov. 1640	12 oct. 1644	Surt per muda de veu. Tot el salari en metàl·lic.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 21v-21r; ACCV, Sacristía, salari 12 oct. 1644.
65. Jayme Ortín, Escorihuela	1 gen. 1641	25 ag. 1641	«No quiso estar.» Va marxar a Saragossa. Cobrà 5 lliures.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 21v-21r; ACCV, Sacristía, salari 25 ag. 1641.
66. Francisco Thomás, Ènguera	10 des. 1641	12 gen. 1647	«Fuese por mudar la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 22v-22r; ACCV, Sacristía, bestreta i roba 16 gen. 1646 / salari 18 jul. 1647.
67. Martí Just, Torrent	Març 1642	Ag. 1644	«Fuese por haver mudado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 22v-22r; ACCV, Sacristía, compte de roba, sense dia, 1644.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
68. Antonio Oliver, Dénia	22 febr. 1644	5 abr. 1648	«Fuese por haver perdido la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 23v-23r; ACCV, Sacristía, bestreta 5 set. 1645 / salari 13 abr. 1648.
69. Juan Jusepe Clot, València	6 abr. 1645	No s'indica.	«No fue de provecho, volviose a su casa.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 24v-24r.
70. Domingo Montañés, Ricla	1 juny 1645	28 juny 1646	«Fuesse o lo despidió el colegio por no ser apropiado.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 24v-24r; ACCV, <i>Determinaciones I</i> , f. 86, 25 maig 1645; ACCV, Sacristía, roba 28 juny 1646.
71. Jusepe Cato, Alzira	9 gen. 1647	1647	«Jusepillo.» Va marxar per la pesta.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 25v-25r.
72. Andrés Alapont, Alcúdia	24 gen. 1647, guanya salari 1 març 1647	12 jul. 1650	«...se obliga a no irse aotraparte.» Surt «...por aber acabado la voz».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 25v-25r; ACCV, Sacristía, bestreta 22 maig 1649 / roba 16 jul. 1650.
73. Macià Mira (Mathías), Onil	7 març 1647, guanya salari 1 jul. 1647	31 des. 1652	Passà a mosso de cor: se sap perquè era copista. A Saragossa el 1662. Vegeu EZQUERRO i GONZÁLEZ MARÍN, 1991, p. 166.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 25v-25r; ACCV, Sacristía, roba 10 març 1647 / salari, 30 des. 1652 / Per copiar <i>Gozos</i> , 15 gen. 1656 / Per copiar <i>Inventari</i> , 11 abr. 1656.
74. Jusepe, València	23 maig 1647	No s'indica.	Probablement no arribà a entrar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 26v-26r.
75. Joan Gil, Cosuenda	Març 1648, «Enero 1651 començó a ganar...»	12 oct. 1653	«...se obligó a no irse a otra iglesia.» Germà del capellà Jusepe Gil, va comprar un monocordi.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 26v-26r, bestreta 6 oct. 1652; ACCV, Sacristía, monocordi 6 oct. 1652.
76. Matheo Burriel, Mezquita	2 jul. 1648, «Le corriese el salario desde 27 oct. 1651.»	15 ag. 1653	«...obligándose a permanecer.» Capellà 2n i capellà 1r, ag. 1664. Mor al Col·legi el 1696.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 27v-27r; ACCV, Sacristía, salari 9 ag. 1655.
77. Gabriel Martínez, Ares d'Alpont	8 set. 1650	No s'indica.	«...obligarse a permanecer y no yrse a otra parte...»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 27v.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
78. Diego Pérez, Alpont	14 set. 1650	No s'indica.	Acomiadat per fugir tres vegades seguides del Col·legi.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 27v-27r.
79. Gabriel Penalva, Dénia	28 nov. 1650, guanya salari 2 set. 1654	2 ag. 1656	«...obligarse a permanecer y no yrse.» Passà a ajudant de missa, va marxar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 28v-28r; ACCV, <i>Determinaciones I</i> , <i>prima mensis</i> set. 1654; ACCV, Sacristia, salari 30 ag. 1656.
80. Joan Rodenes, Alacant	3 ag. 1651	nov. 1653?	«[...] permanecer y no yrse a otra parte.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 28v; ACCV, Sacristia, roba 24 nov. 1653.
81. Jusepe Ortel, Rubiols	14 oct. 1652, guanya salari 2 set. 1654	13 oct. 1657	«[...] obligarse a permanecer y no yrse a otra parte.» 1657: mosso de cor.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 29v-29r; ACCV, <i>Determinaciones I</i> , <i>prima mensis</i> set. 1654; ACCV, Sacristia, salari 31 oct. 1657.
82. Jusepe Compan[y], Torrent	23 oct. 1653, canta la seva part 1 març 1656	4 març 1658	«[...] obligarse a permanecer y no yrse a otra parte.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 29v; ACCV, <i>Determinaciones I</i> , <i>prima mensis</i> març 1656; ACCV, Sacristia, salari 4 març 1658.
83. Fuster, Rubiols	29 abr. 1654, «[...] obligarse a permanecer.»	24 oct. 1656	Surt «por no ser de provecho» = muda de veu. Va ser capellà des de 1673.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 29v-29r; ACCV, Sacristia, roba 22 oct. 1656; ACCV, Sacristia, <i>Hojas de salarios</i> , 1673 endavant.
84. Juan Lechón	28 juny 1659	28 juny 1659	Potser va estar de prova i no servia.	No consta en l' <i>Asiento</i> . ACCV, Sacristia, roba 28 juny 1659.
85. Esteve Ferriz, Biar	18 maig 1656	30 oct. 1657	Surt per «no tener ya boz y no ser útil».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 30v-30r; ACCV, Sacristia, roba 1 nov. 1657.
86. Andrés Albert, Albaida	12 oct. 1656	16 nov. [1656?]	Va marxar a Sant Joan del Mercat com a acòlit.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 30v-30r.
87. Francisco Segura, Morella	15 nov. 1656	No s'indica.	Va fugir i va tornar amb sarna que se li va curar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 31v-31r.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
88. Vicente Borrell [Borrull], el Puig	13 jul. 1657, guanya salari abans de 1661	1662	Passà a mosso de cor. Se sap per súplica 2 des. 1663.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 31v-31r; ACCV, Sacristia, bestretes 24 gen, 13 juny 1661, 13 març i 30 set. 1662 / Súplica 2 des. 1663.
89. Visent Company, Torrent	15 nov. 1657, amb 11 anys	11 gen. 1658	Canta la seva part 1 gen. 1658. Va fugir a Xàtiva amb tota la roba i la va pagar.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 31v-31r.
90. Dionís Navarro, Lliria	15 nov. 1657, amb 10 anys	11 març 1662	Surt per estar sempre «romadísado». Hàbil cantant, se li va compensar amb 3 lliures.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 31v; ACCV, Sacristia, roba 9-10 març 1662 / gratificació 11 març 1662. El 1679 va opositar a organista; ACCV, <i>Nominaciones</i> , f. 69r.
91. Anton Ortel (Antonio Teodoro Ortells), Rubiols	21 des. 1657, amb 10 anys, guanya salari abr. 1662.	8 maig 1664	Reclama salari, però tarda molt a aconseguir-ho. Surt per muda de veu. Tornaria el 1674 com a capellà 1r.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 32v-32r; ACCV, <i>Determinaciones I</i> , <i>prima mensis</i> abr. 1662, salari; ACCV, Sacristia, han d'anar a buscar-lo a Baza, 17 juny 1662 / roba 6-8 maig 1664.
92. Juan Pérez de los Cobos, Chumillas	7 març 1658, guanya salari 25 març 1658	31 jul. 1661	Bestreta de salari 28 maig 1660.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 32v-32r; ACCV, Sacristia, salari 31 jul. 1661 / roba 4 ag. 1661.
93. Nofre Ervás, Carlet	22 ag. 1659	10 oct. 1660	«[...] averse de salirse de dicho Colegio por haver perdido la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 32v-32r; ACCV, Sacristia, roba 10/21 oct. 1660.
94. Esteve Guill, Castalla	4 març 1660, guanya salari abr. 1662	2 nov. 1662	Acord de pagament de salari amb Antonio Teodoro Ortells.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 34v-34r; ACCV, <i>Determinaciones I</i> , <i>prima mensis</i> abr. 1662, salari; ACCV, Sacristia, salari 3 nov. 1662 / roba 4 nov. 1662.
95. Bernardo Zaragoza, Carlet	7 oct. 1660	23 jul. 1661	Surt «por no ser de provecho» = muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 34v-34r; ACCV, Sacristia, roba 7/14 jul. 1661.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
96. Jusepe Belvís, Morvedre	8 set. 1661	10 ag. 1662	Morvedre = Sagunt. Surt «por no ser de provecho» = muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 34v-34r; ACCV, <i>Determinaciones I, prima mensis</i> set. 1661; ACCV, Sacristía, roba 10 ag. 1662.
97. Luis Tordera, Elda	16 gen. 1662	2 nov. 1662	«...despedió el colegio a Luis Tordera.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 34v-34r; ACCV, Sacristía, roba 4 nov. 1662.
98. Antonio Asins, Catarroja	16 gen. 1662	No s'indica.		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 34v-34r.
99. Abdon Martínez, Quart	11 ag. 1662	Ag. 1662?		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 34v-34r; ACCV, Sacristía, 20 ag. 1662, van per al seu pare.
100. Jaime Cruçillas, Val de Conejos	2 nov. 1662, guanya salari 1 gen. 1664	No s'indica.	«...se despidiessen los dos infantes que se habían descolgado de la clausura...»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 35v-35r; ACCV, <i>Determinaciones I, prima mensis</i> juny 1664. Podria ser un dels acomiadats per sortir sense permís.
101. Antonio Vicente, Casp	2 nov. 1662	16 abr. 1664	Surt «por no ser útil» = muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 35v-35r;
102. Juan Gerónimo Martí, Xorcas	27 set. 1663	No s'indica.	Podria ser un acomiadat per sortir sense permís.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 35v-35r; ACCV, <i>Determinaciones I, prima mensis</i> juny 1664.
103. Briso Monterde, el Forcall	27 març 1664	No s'indica.	Podria ser un acomiadat per sortir sense permís.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 35v-35r; ACCV, <i>Determinaciones I, prima mensis</i> juny 1664.
104. Vicente Pantoja, l'Alcora	15 maig 1664, guanyant salari	26 set. 1669	Va vindre de la Seu. Mosso de cor, set. 1669. MC Oviedo i sogre de Custodio Agullón. Vegeu SANHUESA FONSECA, 2011.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 36v-36r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1665, 31 des. 1666 / ajuda 2 abr. / salaris 21 maig, 24 set. i 10 des. 1667 / ajuda 9 des. 1667 / salari 31 jul., 15 i 26 des. 1668, 6 oct. 1669.
105. Christófol Jusepe Pérez	5 juny 1664	No s'indica.	Era d'Alaquàs.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 36v-36r.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
106. Sebastián Navarro	19 juny 1664	No s'indica.	Era de Manzanera.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 36v-36r.
107. Cristóbal Villuengas	19 juny 1664	No s'indica.	Era de Torrelasarcas.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 36v-36r.
108. Juan Martínez	2 oct. 1664	No s'indica.	Era de Sòria.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 37v-37r.
109. Clemente Antonio Barrachina, Terol	27 nov. 1664, «Ganava del día que le recibieron.»	Juny 1667?		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 37v-37r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1665, 26 des. 1666, 4 juny 1667.
110. Antonio Brel [Brell], el Forcall	12 febr. 1665	Set. 1666?	«Fue despedido de orden del Col·legio por aversele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 37v-37r; ACCV, Sacristía, salari 31 des. 1665, 30 abr., 30 set. 1666.
111. Félix Margarit, Quatretonda	12 febr. 1665	No s'indica.	«Fue promovido a Mozo de Coro.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 37v-37r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1665, 2 oct. 1666.
112. Jusepe Guart, el Forcall	27 ag. 1665	6 juny 1668?	«...por aversele acabado la voz y no ser de provecho.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-39r; ACCV, Sacristía, roba 6 juny 1668.
113. Macià Alfonso	25 febr. 1666	No s'indica.		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-38r.
114. Cristóval Tomás, l'Alcora	14 oct. 1666, «Gana salario desde 24 de junio 1667.»	2 oct. 1673	«Se fue a la Iglesia Mayor...» després de set anys d'estada i sis amb salari. En el Col·legi se'l considerava de gran utilitat.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-38r; ACCV, Sacristía, salaris 13 febr., 23 jul. i 24 des. 1668, 31 des. 1669, 22 jul. i 24 des. 1670, 3 jul. i 19 des. 1671, 23 juny i 31 des. 1672 / gratificació 10 feb. 1673 / salaris 30 juny i 24 oct. 1673.
115. Miguel García	10 febr. 1667	No s'indica.	Tal volta no arribà a incorporar-s'hi.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-38r.
116. Francisco Espinosa	2 juny 1667, guanya salari des d'1 nov. 1668	4 des. 1672	«Le despidió el Col·legio», per la data degué ser per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-38r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1669, 22 jul. i 24 des. 1670, 3 jul. i 19 des. 1671, 23 juny i 2 des. 1672.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
117. Jerónimo Company, Torrent	14 juny 1667, «Mayo 1669 se le dio salario...»	Jul. 1671		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-38r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1669, 22 jul. i 24 des. 1670, 3 jul. 1671.
118. Ventura Asensi, Lliria	22 nov. 1668, amb 9 anys, «Gana salario primero de Mayo 1671.»	5 jul. 1674	Passa a mosso de cor. Tenor molt valorat, va cantar en primer cor.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 38v-38r; ACCV, Sacristía, salaris 3 jul. i 19 des. 1671, 23 juny i 31 des. 1672 / gratificació i salaris 10 febr., 1 abr. i 30 juny 1673.
119. Gabriel Irlés, Elx	22 ag. 1669, «Gana salario 1 de octubre 1669.»	2 jul. 1671	En 1674 «...mozo de coro por havérsele acabado la voz de tiple...»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 39v; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1669, 22 jul. i 24 des. 1670, 3 jul. 1671.
120. Bertomeu Sánchez, Elx	30 gen. 1670, «Gana salario 1 de henero 1672.»	6 jul. 1674	[Bartholomé Sanchiz]	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 39v; ACCV, Sacristía, salaris 23 juny, 31 des. 1672, 30 juny i 31 des. 1673, 6 jul. 1674.
121. Miguel Gálviz, Onda	9 abr. 1671, canta la seva part 1 oct. 1673	1 nov. 1674	«Fue elegido en Monacillo en 1 de Noviembre 1674.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 39v; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1673, 6 jul. i 4 nov. 1674.
122. Felipe Escrivá, València	22 oct. 1671	24 febr. 1672	Acomiadat per «no ser de provecho».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 39r.
123. Antonio Ruvio, Cella	25 febr. 1672	No s'indica.	«Le hurtaron de la Seu.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 39r; ACCV, Sacristía, viatge 25 febr. 1672.
124. Thomas Martí [Martín], Sogorb	2 nov. 1673, «Gana salario 1 de henero 1674.»	26 juny 1676	Acomiadat, probable muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 39r; ACCV, Sacristía, salaris 6 jul. i 31 des. 1674, 25 juny i 31 des. 1675, 25 juny 1676.
125. Lorenzo Pons, Benicarló	16 nov. 1673	No s'indica.	«Le despidió el Collegio.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40v.
126. Miguel Clemente, Domeño	24 nov. 1673	No s'indica.	«Se fue dicho Clemente.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40v.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
127. Antoni Zaragoza, Elx	8 març 1674, guanya salari 1 oct. 1676	1 jul. 1677	«Se despidió.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40v; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1676, 30 juny 1677.
128. Pasqual Mas, Silla	19 abr. 1674	4 maig 1675	Va passar a escolà. 8 oct. 1680, mosso de cor.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40v-42r. Cabiscol, parròquia de la Santa Creu (1681).
129. Joseph Llanza, Albalat o Alboraig	20 set. 1674, «Gana salario 1 de Mayo 1677.»	1 jul. 1677	«En el primero de Julio 1677 se salió.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40r; ACCV, Sacristía, salaris 30 juny 1677.
130. Jusepe de Cáseda, Saragossa	8 gen. 1676, «Gana salario 1 agosto 1677.»	5 ag. 1678	Fill de Diego de Cáseda. Vegeu CALAHORRA, 1978. «... se despidió.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1677, 25 juny 1678.
131. Juan Adam, Terol	24 set. 1676, guanya salari des de 21 juny 1678	16 oct. 1680		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1678, 30 juny i 31 des. 1679, 30 juny i 16 oct. 1680.
132. Joseph Poblador, Algemesí	5 ag. 1677	21 gen. 1678	«... le despidió el Colegio.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 40r.
133. Joseph Milla, Catarroja	5 ag. 1677, guanya salari des de 21 juny 1678	8 ag. 1681	11 gen. 1685 mosso de cor però va marxar a Castella.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41v; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1678, 30 juny i 31 des. 1679, 30 juny 1680, 30 juny 1681.
134. Felis Jacinto Asensi, Llíria	10 febr. 1678	1 abr. 1678	Acomiadat «...por no ser de esperanças.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41v.
135. Juan Serrano, Quart de Poblet	3 març 1678, guanya salari 1 des. 1678	6 juny 1679	«Passó a ser monacillo.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41v; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1678, 30 juny 1679.
136. Gabriel Campos, Terol	24 nov. 1678, guanya salari 1 juny 1680	24 set. 1681	«Cobró y se salió.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41v; ACCV, Sacristía, salaris 30 juny i 28 des. 1680, 30 juny i 22 set. 1681.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
137. Joseph Conches, Galve	5 gen. 1679	19 gen. 1680	«Le despidió el Colegio.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41v; ACCV, Sacristía, roba 20 gen. 1680.
138. Francisco Mauricio Piquer, Balbona	15 juny 1679, guanya salari 1 gen. 1681	25 set. 1681	«Fundador del Real Monte de Piedad de Madrid [...] Capellán de las Descalzas Reales.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41v; ACCV, Sacristía, salaris 30 juny i 22 set. 1681.
139. Luis Añón, La Vilarreal	13 juny 1680, guanya salari 1 oct. 1682	26 juny 1683	Surt «...por havérsele acabado la voz. Es religioso gerónimo.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1682 i 25 juny 1683.
140. Francisco Muñoz, Morella	30 gen. 1681, guanya salari 1 oct. 1682	23 ag. 1685	Passa a mosso de cor. Jul. 1688 va a Sogorb com a contract.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41r-42r; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1682, 31 des. 1683, 31 des. 1684, 6 jul. 1685.
141. Vicente Añón, La Vilarreal	11 set. 1681, «Gana salario 1 enero 1685.»	1686	Surt «por havérsele acabado la voz.» Germà de Luis Añón.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41r; ACCV, Sacristía, salaris 6 jul. 1685, 30 juny 1686.
142. Francisco Filipo, Onda	2 oct. 1681	24 jul. 1682	«Le despidió el Colegio por incorrigible.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41r.
143. Bautista Muñoz, Alcalà de Xivert	2 oct. 1681	29 des. 1681	Acomiadat «... por no ser de provecho». Germà de Francisco Muñoz.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 41r.
144. Custodio Agullón, Rubiols	1 gen. 1682	3 abr. 1682.	Gendre de Vicente Pantoja, n. 104. Vegeu EZQUERRO, 2006, i SANHUESA FONSECA, 2011.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42v: «... se huyó y se cobró toda su ropa así interior como exterior.»
145. Bautista Puchades	6 ag. 1682, guanya salari 1 nov. 1682	12 oct. 1684	Era de Villalba dels Arcs. Va passar a escolà però marxà el des. 1684.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42v; ACCV, Sacristía, salaris 31 des. 1682, 31 des. 1683, 31 des. 1684.
146. Jorge Abad, Alcoi	3 set. 1682, guanya salari 1 gen. 1685	15 jul. 1688	Surt per muda de veu. Escollit mosso de cor el 7 oct. 1688. Va marxar a l'exèrcit el 1690.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42v; ACCV, Sacristía, salaris 6 jul. 1685, 30 juny i 31 des. 1686, 30 des. 1687, 14 juny 1688.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
147. Vicente Martínez, Montesa	10 juny 1683	26 juny 1683	«Le despidió el Colegio por no ser de esperança.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42v.
148. Thomàs Llobregat, Rafelcofer	13 gen. 1684	26 jul. 1684	«Le despidió el Colegio por estar "enromadizado".»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42v.
149. Pedro Muñoz, Alcubles	20 gen. 1684, guanya salari 1 gen. 1685	3 set. 1688	«Se huyó a la seo.» En rebut de roba de cor s'indica que era d'Alfara (22 gen. 1684).	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42r; ACCV, Sacristía, salaris 6 jul. 1685, 30 juny i 31 des. 1686, 30 des. 1687, 14 juny 1688.
150. Carlos Gómez, Navergüelas	26 oct. 1684	3 jul. 1686	Va morir i va ser enterrat al Col·legi.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42r.
151. Miguel Gómez, Navergüelas	18 des. 1684	24 set. 1686	Germà de Carlos. «Despedido por habersele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 42r; ACCV, Sacristía, roba 24 set. 1686.
152. Josep Soriano, Villarluengo en Terol	15 nov. 1685	12 jul. 1687	Acomiadat. Mai no va cantar la seva part. Se li fa roba «... por ser el dicho infantillo pobre».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43v; ACCV, <i>Determinaciones II</i> , determinación 12 juny 1687; ACCV, Sacristía, roba 4 jul. 1687.
153. Bernardo Alapont, Alcúdia de Carlet	7 febr. 1686	14 set. 1687	«Se salió por habersele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43v; ACCV, Sacristía, salaris 30 des. 1687.
154. Pasqual Payà, Onil	25 jul. 1686	Abr. 1687	Va morir en Onil, abril 1687.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43v;
155. Thomàs Fabra, Manzanera	28 nov. 1686 3 març 1689 11 oct. 1696	25 gen. 1689	Surt per muda de veu. Escolà, 1689. Mosso de cor, 1696 a 1701. Organista suplent.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43v-46r-v; ACCV, Sacristía, roba 29 gen. 1689.
156. Miguel Marçal, Borriol	8 maig 1687	5 oct. 1688	«Se salió por ser crecido», y «se le havia acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43v; ACCV, Sacristía, roba 10 oct. 1688.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
157. Vicente Bernat, Cocentaina	3 jul. 1687, guanya salari 1 gen. 1688	15 jul. 1688	«Se salió [...] por habersele acabado la voz.» Passa a escolà.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r; ACCV, Sacristia, salari 6 nov. 1688.
158. Blas Borja, Gandia	9 oct. 1687, salari 1 gen. 1688	15 set. 1688	Passa a escolà.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r; ACCV, Sacristia, salari 14 juny i 6 nov. 1688.
159. Joseph Borja, Gandia	15 jul. 1688	6 oct. 1688	Germà de Blas Borja. «Le despidió el colegio por noser de provecho.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r;
160. Isidoro Raga, Catarroja	12 ag. 1688	31 set. 1690	«... fue despedido por no ser de provecho.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r;
161. Vicente Andani, l'Olleria	23 set. 1688, guanya salari 21 juny 1689	18 set. 1690	«Fue despedido... por habersele acabado la voz.» Ha de reclamar el salari malgrat tenir-lo concedit.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r; ACCV, <i>Determinaciones II</i> , f. 63v, 17 jul. 1689; ACCV, Sacristia, salaris 31 des. 1689, 17 set. 1690.
162. Andrés Pardo, l'Alcora	30 set. 1688	9 març 1690	«... fue despedido por habersele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r; ACCV, Sacristia, roba 12 març 1690.
163. Pedro Vicente Navarro, Pobla del Duc	30 set. 1688, guanya salari 1 març 1691	16 nov. 1691	«... fue despedido por habersele acabado la voz.» Salari fins 16 nov.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 43r; ACCV, <i>Determinaciones II</i> , abr. 1691; ACCV, Sacristia, salaris 31 des. 1691.
164. Carlos Antonio Almacán, Sarrión	7 oct. 1688, guanya salari 1 març 1691	3 set. 1693	«[...] fue despedido por habersele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44v; ACCV, <i>Determinaciones II</i> , abr. 1691; ACCV, Sacristia, salaris 31 des. 1691, 30 juny 1692, 30 juny 1693.
165. Octavio Serrano, Lliria	13 gen. 1689, guanya salari juny 1689	19 oct. 1690 3 jul. 1692	Acomiadat, probable muda de veu. Passa a mosso de cor 3 jul. 1692.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44v; ACCV, <i>Determinaciones II</i> , 17 jul. 1689; ACCV, Sacristia, salaris 31 des. 1689, 15 oct. 1690.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
166. Vicente Roca, Lliria	9 març 1690, guanya salari 10 gen. 1692	3 set. 1693	Acomiadat, probable muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44v; ACCV, Sacristia, salaris 30 juny 1692, 30 juny 1693.
167. Raymundo Serrano, Lliria	31 ag. 1690, guanya salari 1 gen. 1692	8 nov. 1695	Germà d'Octavio. Surt «...por haversele acabado la voz».	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44v; ACCV, Sacristia, salaris 30 juny 1692, 30 juny 1693, 31 des. 1693, 31 des. 1694.
168. Joseph Boix, l'Alcúdia	7 des. 1690	26 juny 1692	Surt per muda de veu.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44v.
169. Joseph Sarrió, Xàtiva	22 març 1691	13 nov. 1691	«...fue despedido por no ser de provecho.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44r.
170. Francisco Salas [Sales], Altura	29 nov. 1691, guanya salari 1 nov. 1693	Des. 1694?	Va fugir tres vegades, anys després va ser capellà 2n.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44r; ACCV, Sacristia, salari 31 des. 1693, 31 des. 1694.
171. Roque Sanz, Benirredrà	29 maig 1692		No va tindre efecte l'elecció.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44r.
172. Antonio Igual, València	26 juny 1692	9 abr. 1693	«...le despidió el Colegio.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 44r.
173. Vicente Brotons, Xixona	26 juny 1692, guanya salari 1 nov. 1693	27 gen. 1695	«...le despidió el Colegio por haversele acabado la voz...»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45v; ACCV, Sacristia, salari 31 des. 1693, 31 des. 1694.
174. Roque Formentín, Mora	16 abr. 1693	3 des. 1693	Acomiadat, torna de 5 maig 1695 a 15 oct. 1696.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45v; ACCV, Sacristia, 15 dies de manutenció 19 des. 1693 / salaris 3 nov. 1696.
175. Joseph Casino, Lliria	24 set. 1693, guanya salari 1 nov. 1693	15 abr. 1694	«...fue despedido por inquieto.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45v; ACCV, Sacristia, salari 31 des. 1693.
176. Agustín Noguez, València	24 set. 1693, guanya salari 1 febr. 1696	Des. 1696?		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45v; ACCV, Sacristia, salaris 31 des. 1696.
177. Diego de Lana, Murviedro	1 jul. 1694, guanya salari 1 ag. 1695	Des. 1696?	Murviedro = Sagunt.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45r; ACCV, Sacristia, 31 des. 1696.

TAULA 2 (Continuació)
Infants del Col·legi del Patriarca. Segle XVII

<i>Nom de l'infant</i> <i>Procedència</i>	<i>Data d'ingrés</i> <i>Edat</i>	<i>Sortida</i>	<i>Diversos</i>	<i>Documents</i>
178. Bautista Garrido, l'Olleria	29 set. 1695, canta destre 1 oct. 1697	20 nov. 1699	«Se le acabó la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45r; ACCV, Sacristía, salari 31 des. 1699.
179. Joseph Ruvio, Terol	1 des. 1695	No s'indica.	«...despedido por haversele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 45r.
180. Jaime Peña, Quart de Poblet	30 maig 1697	Set. 1701	Substítueix Thomàs Fabra com a mossos de cor.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 46v.
181. Joseph Mascarós, Castelló	4 jul. 1697, guanya salari 12 juny 1700	8 nov. 1700	«Se salió ... por haversele acabado la voz.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 46v; ACCV, Sacristía, salaris 12 nov. 1700.
182. Juan Soler, Bèlgida	31 nov. 1697, «Canta diestro desde el 1-mar-98.»	13 ag. 1699	«Por haversele acabado la voz fue elegido por monazillo.»	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 46v; ACCV, Sacristía, salaris 4 set. 1699.
183. Dionís Fita, Quart	21 maig 1699	5 set. 1702		ACCV, <i>Asiento</i> , f. 46v.
184. Miguel Roca, Lliria	13 ag. 1699	18 oct. 1701	En substitució de Juan Soler.	ACCV, <i>Asiento</i> , f. 46v.

LiFa: *Libro de fábrica*; ACCV: Arxiu de Corpus Christi València.

FONT: Elaboració pròpia.

FONTS DOCUMENTALS

Arxiu de Corpus Christi València (ACCV) SACRISTÍA. *Asiento de los infanti-llos moços de coro, acólitos, monaguillos, asistente, portero y campanero, 1610-1823*. Sign. ACCV-SF-144.

La foliació d'aquest document numera en sentit invers al comú: així, es comencen a numerar els fulls en el *verso* (f. 2v-2r), com es pot observar en la taula 2. ACCV SACRISTÍA. *Consueta original*. Sign. 270 ACC-AR/3-183K.

ACCV SACRISTÍA. *Correcciones de los ministros de la Capilla y Colegio de Corpus Christi 1608-1742*. Sign. ACCV-AR/3-183h.

ACCV SACRISTÍA. *Hojas de salarios anuales por tercias*. [Sense catalogar]

ACCV SACRISTÍA. *Inventarios de música*. [Sense catalogar]

ACCV SACRISTÍA. *Libro de las cuentas de construcción y fábrica del Colegio de Corpus Christi*. Sign. ACC-SF-183c. (*Libro de fábrica*)

ACCV SACRISTÍA. *Libro de determinaciones I-II*. Sign. ACCV-SF-157.

ACCV SACRISTÍA. *Libro de nominaciones*. Sign. ACCV-SF-140.
 ACCV SACRISTÍA. *Recibos, órdenes de pago, memoriales, edictos y gasto menudo*. [Sense catalogar]

CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ DE LES FONTS DOCUMENTALS

S'ha mantingut la llengua castellana, que es feia servir en tots els documents al Col·legi.

Modernització de la puntuació, majúscules i títles.

Respectat l'ús de la *h*.

Respectat les alternances *y/i* i *b/v*.

Les variants que produeixen variacions fonètiques han estat respectades. Per exemple: l'alternança *z/ç* i *j/x*.

BIBLIOGRAFIA

- ALONSO, Adolfo. «Estatuto fundacional (1366) de los niños de coro de la catedral de Palencia y su evolución hasta hoy». *Publicaciones de la Institución Tello Téllez de Meneses* [Palència: Institución Tello Téllez de Meneses], 63 (1992), p. 205-224.
- BERMUDO, Juan. *Declaración de instrumentos musicales 1555*. [Reed. facsímil: Valladolid: Maxtor, 2009].
- CALAHORRA, Pedro. *La música en Zaragoza en los siglos XVI y XVII*. Vol. 2: *Polifonistas y ministriles*. Saragossa: Institución Fernando el Católico, 1978.
- CLIMENT, José. «La música en Valencia durante el siglo XVII». *Anuario Musical*, 21 (1966), p. 211-241.
- CLIMENT, José; PIEDRA, Joaquín. *Juan Bautista Comes y su tiempo, estudio biográfico*. Madrid: Comisaría Nacional de la Música, 1977.
- COVARRUBIAS OROZCO, Sebastián. *Tesoro de la lengua castellana o española* [en línia]. Madrid, 1611. <fondosdigitales.us.es> [Consulta: agost 2018].
- Diccionario de autoridades* [en línia]. Tomo V. Real Academia Española, 1737. <buscon.rae.es> [Consulta: agost 2018].
- Diccionario de la música española e hispanoamericana*. Direcció i coordinació a cura d'Emilio Casares Rodicio. Madrid: Sociedad General de Autores, 1999.
- Diccionario médico-biológico, histórico y etimológico* [en línia]. Salamanca: Universidad de Salamanca. <dicciomed.eusal.es> [Consulta: agost 2018].
- EZQUERRO, Antonio. «Músicos del seiscientos hispánico: Miguel de Aguilar, Sebastián Alfonso, Gracián Babán y Mateo Calvete». *Anuario Musical*, 61 (2006), p. 81-120.
- EZQUERRO, Antonio; GONZÁLEZ MARÍN, Luis Antonio. «Catálogo del fondo documental del siglo XVII del archivo musical de las catedrales de Zaragoza (zac)». *Anuario Musical*, 46 (1991), p. 127-172.
- FERRER BALLESTER, María Teresa. *Antonio Teodoro Ortells y su legado en la música barroca española*. València: Instituto Valenciano de la Música, 2007.

- FIORENTINO, Giuseppe. «Canto llano, canto de órgano y contrapunto improvisado: el currículo de un músico profesional en la España del Renacimiento». A: *Separata de Francisco Salinas: Música, teoría y matemática en el Renacimiento*. Coordinació a cura d'Amaya García Pérez i Paloma Otaola. Salamanca: Universidad de Salamanca, 2014, p. 147-160.
- GREGORI, Josep M. «Els escolans cantors de la Seu de Barcelona, 1459-1589». *Recerca Musicològica*, VIII (1988), p. 47-63.
- MARTÍN MÁRQUEZ, Alberto. *Niños y tiples en la catedral de Zamora (1600-1750): Aproximación a su estudio*. Zamora: VI Festival Internacional Pórtico de Zamora, 2008.
- NASSARRE, Pablo. *Escuela de Música, según la práctica moderna, dividida en primera y segunda parte*. Vol. 1. Saragossa: Herederos de Diego Larumbe, 1724.
- PÉREZ BERNÁ, Juan. *La Capilla de Música de la Catedral de Orihuela: las composiciones en romance de Mathias Navarro, ca. 1666-1727*. Santiago de Compostella: Universidade. Servizo de Publicacións e Intercambio Científico, 2008.
- PIEDRA, Joaquín. «Organistas valencianos de los siglos XVII y XVIII». *Anuario Musical*, 27 (1962), p. 141-208.
- RIBERA, Juan de. *Constituciones de la Capilla del Colegio y Seminario de Corpus Christi 1610*. València: Bernardo Nogués, 1661. [Reed. València: Ferrer Orga, 1896]
- ROYO, Mireya. «Cantors castrats en la capella del Col·legi Seminari de Corpus Christi de València, entre les veus de tiple masculines adultes i infantils durant el segle XVII». *Revista Catalana de Musicologia*, X (2017), p. 91-105.
- SANHUESA FONSECA, María. «Músicos catedralicios en el Archivo de San Isidoro el Real». *Paso a Paso: Parroquia de San Isidoro el Real*, any XII, 11 (2011), p. 48-52.
- STEVENSON, Robert. *La música en las catedrales españolas del Siglo de Oro*. Madrid: Alianza, 1993.
- VÁZQUEZ, Rafael. «El Colegio de Niños de Coro de la catedral de Córdoba: antecedentes, fundación y constituciones». A: *La iglesia española y las instituciones de caridad: Actas del Simposium*. Alacant: Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes: Biblioteca Nacional, 2010, p. 151-168.